

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย
ในกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย
ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่ง เป็นมหาวิทยาลัย
ที่จำกัดรับจำนวนนิสิตนักศึกษา และมีขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวางแผนและเตรียมการวิจัย
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การจัดทำแบบสอบถาม
4. การปฏิบัติตามภาคสนาม
5. การจัดระเบียบข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวางแผนและเตรียมการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน และศึกษา
ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เท่าที่ได้มี
ผู้ทำการศึกษาไว้แล้วเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้
ศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัยครั้งนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการแบบหลายขั้นตอน (Multistage Probability
Sampling) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกมหาวิทยาลัย

จากจำนวนนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษา ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและ
เป็นมหาวิทยาลัยที่จำกัดจำนวนรับนักศึกษา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 69,190 คน (ข้อมูลจากทบวง
มหาวิทยาลัยของรัฐเดือนสิงหาคม 2530) ซึ่งแยกตามมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมีจำนวนดังต่อไปนี้

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	14,249	คน
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	8,879	คน
3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	9,595	คน
4. มหาวิทยาลัยมหิดล	5,540	คน
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	20,484	คน
6. มหาวิทยาลัยศิลปากร	2,951	คน
7. สถาบันเทคโนโลยี	7,792	คน

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย วิธีสุ่มอย่างธรรมดา

โดยวิธีจับฉลาก ได้มหาวิทยาลัยที่จะทำการศึกษาคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขั้นตอนที่ 2

นิสิตนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษาผู้วิจัย จะจงใจให้มีนิสิตนักศึกษาที่ใช้เป็น
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 สาขาวิชา คือ นิสิตนักศึกษาที่เรียนสายวิชาวิทยาศาสตร์และ นิสิตนักศึกษาที่
เรียนสายวิชา สังคมศาสตร์โดยสุ่มสายวิชาละ 2 กลุ่ม กลุ่มเรียน ๆ ละ 25 คนโดยแต่ละกลุ่ม
เรียน จะจงใจให้มีทั้งเพศชายและเพศหญิงในแต่ละกลุ่มเรียนโดยให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน

ดังนั้นจะได้ประชากรที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น 300 คน

การจัดทำแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้า จากตำราและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งการสอบถามจากผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ลักษณะของคำถามส่วนใหญ่จะประกอบด้วยคำถาม แบบปลายปิด (Closed Form) และมีคำถามแบบปลายเปิด (Opened Form) เพียงบางส่วน เท่าที่จำเป็นเท่านั้น แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะแบ่งออกเป็น 3 ตอนด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา เช่น เพศ อายุ อาชีพของบิดา มารดา คณะวิชาและชั้นปีที่เรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของนิสิตนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ส่วนย่อย ๆ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อสภาพของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ในปัจจุบัน

การปฏิบัติในภาคสนาม

การปฏิบัติในภาคสนามสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้วิธีแจก แบบสอบถาม ให้นิสิตนักศึกษาที่เป็นประชากรตัวอย่างและผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองรวมทั้งอาศัยความช่วยเหลือและความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำคณะวิชา ของนิสิตนักศึกษาที่เป็นประชากรตัวอย่าง

ความเชื่อได้ของเครื่องมือ

สำหรับความเชื่อได้ของเครื่องมือ ได้ทำการทดสอบในเรื่องการวิจัยภาษา โดยนำ แบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับนิสิตนักศึกษาวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ซึ่งเป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน ซึ่งมีระดับการศึกษา และอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้มีลักษณะที่จะเป็นตัวแทนที่คล้ายคลึงกับนิสิตนักศึกษา

ที่จะทำการศึกษามากที่สุด หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาแก้ไขข้อบกพร่อง จนเป็นที่พอใจแล้ว จึงนำไปใช้เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การจัดระเบียบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว มีขั้นตอนการดำเนินการกับข้อมูลดังต่อไปนี้ คือ

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้และจัดการให้สมบูรณ์ครบถ้วนและถูกต้อง แบบสอบถามชุดใดก็ตาม ถ้าผู้ตอบตอบไม่ครบบริบูรณ์ ให้ถือว่าแบบสอบถามชุดนั้นเป็นแบบสอบถามที่ใช้ไม่ได้ โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามด้วยตนเองทุกฉบับ
2. สร้างและลงรหัสข้อมูล หลังจากที่ตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้ว โดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการลงรหัสข้อมูล
3. ทำตารางคู่มือ การลงรหัสไว้เป็นเอกสารแสดงลักษณะของข้อมูล เพื่อใช้เกี่ยวกับการแปรผลข้อมูลในภายหลัง
4. สร้างแบบฟอร์มการลงรหัส (Coding Sheet) และคู่มือการลงรหัสให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย